

कृषिगणना २०७८ मा उठेका सवालमा थप स्पष्ट हुनुपर्ने विषयहरू

१. कृषक परिवार लगत (लगत १) मा पाल्तु चौपाया, पन्छी वा दुबै मात्र चलनमा हुनेबाट सूचीकृत भएका कृषक परिवारहरूले चलन गरेको जग्गा अन्तर्गत बाली नलगाइएको जस्तै घर, घडेरी, गोठ आदिले ढाकेको जग्गा भएमा सो जग्गाको क्षेत्रफल महल-५ अन्तर्गत उल्लेख गर्ने कि नगर्ने?

पाल्तु चौपाया, पन्छी वा दुबै मात्र चलनमा हुनेबाट सूचीकृत भएका कृषक परिवारहरूले चलन गरेको जग्गा अन्तर्गत बाली नलगाइएको जस्तै घर, घडेरी, गोठ आदिले ढाकेको जग्गा भएमा सो जग्गाको क्षेत्रफल पनि महल-५ अन्तर्गत उल्लेख गरी महल-१२ को कैफियत महलमा पशुपन्छीका कारणले सूचीकृत हुने भनी उल्लेख गर्नुपर्दछ ।

२. कृषक परिवार प्रश्नावली (लगत २) प्रश्न ६.३ को हकमा यदि कृषक परिवारले आफु बस्ने घरको पालीमा पशुपन्छी पालेको भएमा कुन विकल्प छनोट गर्ने?

कृषक परिवारले आफु बस्ने घरको पालीमा पशुपन्छी पालेको थियो भने विकल्प १ (थियो) छनोट गर्ने ।

३. प्रश्न ४.१, ४.२ र ४.३ को सन्दर्भमा बाली लागेको क्षेत्रफल लेखदा सन्दर्भ वर्षमा बालीको जीवन चक्र पूरा भई फसल भित्राइएको बालीको लागि मात्र लेख्ने कि बिउ छरेको वा रोपेको मात्र पनि लेख्ने?

प्रश्न ४.१, ४.२ र ४.३ को सन्दर्भमा बाली लागेको क्षेत्रफल लेखदा सन्दर्भ वर्षमा बालीको जीवन चक्र पूरा भई फसल भित्राइएको बालीको लागि मात्र लेख्नुपर्दछ । उदाहरणको लागि २०७७ साल मंसिर महिनामा कुनै कित्तामा गहुँ बाली लगाइएको छ र यो बाली सोही सालको चैत्र महिनामा उत्पादन लिइएको छ भने बाली लगाइएको समय सन्दर्भ वर्षभन्दा अगाडि भए पनि उत्पादन सन्दर्भ अवधि मै लिइएकोले बाली लगाइएको क्षेत्रफल र उत्पादन यहाँ उल्लेख गर्नुपर्दछ । तर २०७८ साल मंसिर महिनामा सोही कित्तामा लगाइएको गहुँ बाली कृषिगणनाको लागि तोकिएको सन्दर्भ अवधि पछाडि चैत्र महिनामा उत्पादन लिइने हुनाले बाली लगाएको समय सन्दर्भ अवधि भित्रै भए पनि यसलाई भने यहाँ उल्लेख गर्नुहुँदैन ।

४. संस्थागत कृषिचलन छुट भई गणकले भेटेमा के गर्ने?

गणकले सुपरिवेक्षकलाई जानकारी गराउनु पर्दछ र सुपरिवेक्षकले उक्त छुट संस्थागत कृषिचलनको गणना गर्नु पर्दछ ।

५. प्रश्न ३.५ को महल ८ मा सिंचाईको स्रोत यदि खोला वा कुवा भएमा के गर्ने?

स्वतः आउने वा तान्नु पर्ने केहो यकिन गरि नदिलाई खोला मानि उपयुक्त विकल्प प्रयोग गर्ने ।

६. प्रश्न ४.४ को महल ५ का सन्दर्भमा विषादिको मात्रा वा कडापन कुनलाई आधार मानेर गोलो चिन्ह लगाउने?

दुबै बराबर प्रयोग गरेको भए कडापन (जस्तै रातो) लाई प्राथमिकता दिने अन्यथा प्रयोग परिमाणलाई आधार मान्ने ।

७. प्रश्न ४.४ को यहि प्रश्नको महल ६ मा यदि कुनैपनि मल प्रयोग नगरेको भएमा के गर्ने?

कुनै पनि मल प्रयोग नगरेको भन्ने विकल्प नभएकोले कोड १ (स्थानीय वा जैविक) मा गोलोघेरा लगाई बाँकि महलमा ड्यास गर्ने ।

८. प्रश्न ५.६ का सन्दर्भमा कृषिचलनसँग गणनाको दिनमा पशु भएको तर सन्दर्भ अवधिमा पशु नभएको हुन सक्दछ । यस्तो अवस्थामा कुन विकल्पमा गोलो घेरा लगाउने?

लागु नहुने (कोड ३) विकल्प प्रयोग गर्नुपर्दछ ।

९. घरको माथिल्लो तलामा लगाइएको च्याउखेतिको क्षेत्रफल कसरी लेख्ने?

कौसिखेती कृषिगणनाको दायरा भित्र नपर्ने भएकोले यसलाई पनि नलिने ।

१०. लगत ३ (वडास्तरीय सामुदायिक प्रश्नावली), भाग १ को प्रश्न १.२ मा दिइएका विपदमध्ये बारम्बारताका हिसाबले प्रमुख मान्ने कि क्षतिका हिसाबले प्रमुख मान्ने?

बारम्बारताका हिसाबले हुने क्षतिलाई प्रमुख मान्ने ।

११. हरितगृह वा टनेलखेती (प्रश्न ११.७) र माछापोखरीका लागि लेखिएको क्षेत्रफल (प्रश्न ८.१) प्रश्न ३.७ अन्तर्गतकै हो ?

हरितगृह वा टनेलखेती (प्रश्न ११.७) र माछापोखरीका लागि लेखिएको क्षेत्रफल (प्रश्न ८.१) सँगै प्रश्न ३.७ अन्तर्गतको क्षेत्रफल होइन ।

१२. चलनको स्वामित्वमा रहेको तर कसैले पनि चलन नगरेको जग्गालाई लिने कि नलिने ?

चलनको स्वामित्वमा रहेको भए चलन बाटै लिने र अन्य जग्गा अन्तर्गत राख्ने ।

१३. निम्न मापदण्डका आधारमा मात्र कृषिचलन मान्ने कि नमान्ने ?

क) च्याउखेती, पुष्पखेती वा फलफूलका नर्सरी खेती गरेका आधारमा मात्र पनि कृषिचलन मान्ने,

ख) तर माछापालन, रेशमपालन, मौरीपालन गरेको मात्र आधारमा नमान्ने ।

१४. प्रश्न २.१ मा साझा-चलन अन्तर्गतका कृषि कार्यहरूको विवरण संकलन गर्दा कसरी गर्ने ?

साझा-चलन अन्तर्गतका कृषि कार्यहरूको विवरण संकलन गर्दा एउटै गणना क्षेत्रमा भए साझा चलन अन्तर्गतका कृषिकार्यहरू बराबर गरी उल्लेख गर्नुपर्दछ । यदि अन्य गणना क्षेत्रमा भएमा लगानीका दृष्टिले समानुपातिक हिसाबले यस्ता विवरण संकलन गर्नुपर्दछ ।

१५. बहुचलनको हकमा मुख्य कृषक कसरी पहिचान गर्ने?

मुख्य कृषककै परिभाषा अनुसार यहाँ पनि मुख्य कृषक पहिचान गर्ने ।

१६. प्रश्न ३.७ अन्तर्गत महल ४ मा उल्लेखित हुदै आएको जग्गा ५ बर्ष भन्दा बढी अवधि देखि बाँझो रहि स्थायी चौरचरन वा वनवनेलो केहिका रूपमा पनि परिणत भएको रहेनछ भने यसलाई कुन जग्गा अन्तर्गत उल्लेख गर्ने?

प्रश्न ३.७ अन्तर्गत महल ४ मा उल्लेखित हुदै आएको जग्गा ५ बर्ष भन्दा बढी अवधि देखि बाँझो रहि स्थायी चौरचरन वा वनवनेलो केहिका रूपमा पनि परिणत भएको रहेनछ भने यस्ता जग्गालाई महल १० अन्तर्गत अन्य जग्गामा उल्लेख गर्नु पर्दछ ।

१७. प्रश्न ४.१ र ४.३ को हकमा धान खेतको आलीमा मास, भट्टमास रोप्ने चलन छ । यसलाई मिश्रित बाली मान्ने कि नमान्ने?

यसलाई मिश्रित बाली नमानी एकै प्रकारको अस्थायी बाली अन्तर्गत राख्ने ।

१८. प्रश्न ४.४ को लहर ६ अन्तर्गतको अन्यमा स्थायी बालीलाई समावेश गर्ने कि नगर्ने?

समावेश गर्ने

१९. प्रश्न ५.२ को च्याङ्ग्राको हकमा स्थानीय उन्नत भन्ने हुदैन तर प्रश्न मा उन्नत पनि लेख्ने गरी कोठा बनाइएको छ, के गर्ने?

च्याङ्ग्राको हकमा स्थानीय र उन्नत भन्ने भेटिएको छैन, यदी उन्नत पाईएमा यिनीहरुको सङ्ख्या लेख्ने ।

२०. प्रश्न ५.३ मा यदि सन्दर्भ अवधिमा पशु नभएको तर गणनाको दिनमा भएको भए आहाराको कोड के लेख्ने?

लागु नहुने कोड ३ लेख्ने ।

२१. प्रश्न ५.२ मा पशुमा वर्णशंकर भन्ने रिपोर्टिङ भएमा के गर्ने?

उन्नत अन्तर्गत उल्लेख गर्ने ।

२२. प्रश्न ६.२ मा यदि चौपाया र पन्छीका लागि एउटै गोठ भए कसरी लेख्ने?

चौपाया र पन्छी मध्ये जसले बढी क्षेत्रफल ओगटेको छ त्यसैलाई आधार मानी लेख्ने ।

२३. भाग ७ को महल ९ मा यदि साझा रूपमा खरिद गरेको भए के गर्ने?

साझारूपमा खरिद गरिएको औजारको सन्दर्भमा अधिकांश समय यस कृषि चलन अन्तर्गत रहेको भए मात्र यहाँ संख्या उल्लेख गर्नुपर्दछ ।

२४. प्रश्न १०.२ मा बचत तथा ऋण सहकारी बाहेक अन्य प्रकारका सहकारी भए के गर्ने?

बचत तथा ऋण सहकारी बाहेक अन्य प्रकारका सहकारी भएतापनि कोड १ मा नै गोलो घेरा लगाउनु पर्दछ ।

२५. वनवनेलो र कृषि वन मिचुअल्ली एक्सकुसिभ हो वा होइन?

मिचुअल्ली इक्सकुसिभ होइन । वनवनेलो भन्दा कृषिवन बढी वा घटी दुबै हुनसक्दछ ।

२६. प्रश्न ११.१३ मा गाइवस्तुको मलमुत्रलाई फोहर मान्ने कि नमान्ने? फोहर नमान्ने ।

२७. कृषि चलनको स्वामित्वमा रहेको तर कृषि प्रयोजनमा प्रयोग नभएको अर्थात् सोही परिवारले सञ्चालन गरेको कुनै व्यापारिक वा औद्योगिक प्रतिष्ठानले ओगटेको जग्गालाई गणना गर्ने कि नगर्ने ? गणना नगर्ने ।

२८. बालीका रूपमा स्विकारिएका च्याउ, फूल तथा फूलका नर्सरीलाई प्रश्न ४.१, ४.२ र ४.३ अन्तर्गत रिपोर्टिङ गर्दा कसरी गर्ने?

च्याउलाई अन्य तरकारी, अस्थायी प्रकृतिका फूल तथा फूलका नर्सरीलाई अन्य अस्थायी बाली र स्थायी प्रकृतिका फूल तथा फूलका नर्सरीलाई अन्य स्थायी बाली अन्तर्गत रिपोर्टिङ गर्नुपर्दछ ।

२९. सन्दर्भ वर्षमा गैर आवसीय भवनको प्रयोग भएको तर गणनाको दिन कृषि चलनमा सो नरहेको भए प्रश्न ६.२ अन्तर्गतको तालिकामा सङ्ख्या कसरी उल्लेख गर्ने?

यस्ता भवनहरू सन्दर्भ वर्षमा प्रयोग गरिएको तर गणनाको दिनमा कृषि चलनमा नरहेको भए यस प्रश्न अन्तर्गतको तालिकामा रहेका सबै कोठाहरूमा “०” लेख्नुपर्दछ ।

३०. वडास्तरीय सामुदायिक प्रश्नावली (लगत ३) को भाग ३ को प्रश्न ३.१ को हकमा यदि कुनै वडामा दिइएका संरचना छैनन् र खासै त्यहाँका जनताले प्रयोग पनि गर्दैनन् भने महल ४, ५, ६, र ७ मा के गर्ने?

वडामा उक्त सेवा सुविधा छैन भने नजिकको वडा वा पालिका वा अन्य पालिका वा जिल्लामा भए पनि लिने ।

३१. लगत ३ भाग १ को प्रश्न १.६ को सि.नं. १८, १९, २०, २१, २२, २३, २४, २५ मा जिउँदो मासुको मूल्य हो वा स्लटरिङ मात्र गरेको मासुको मूल्य हो खुलाउनु पर्ने ।

फार्म गेटको मूल्य लिने भएकोले जिउँदो मासुको मूल्य लिने ।

३२. लगत ३ मा बीमाको हकमा वडाको संरचना र सुविधामा के लाई लिने ?

बीमा अभिकर्ताले वडामा बोर्ड राखी कृषकलाई सेवा सुविधा दिईरहेको भए संरचना र सुविधा भएको मान्ने ।